

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های سیاسی

گزارش پژوهشی:

مزیت‌های پرورش مرغ سائز

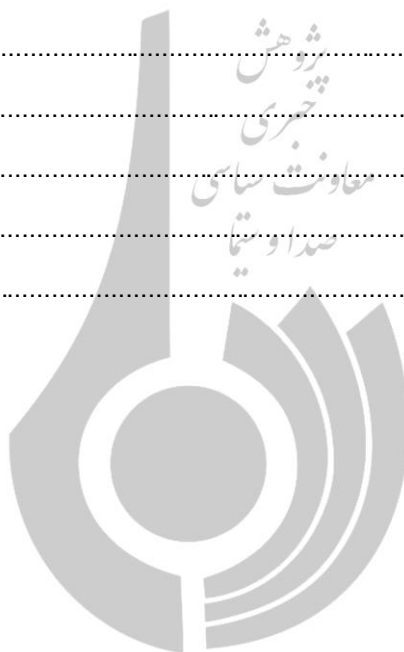

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

– وب‌سایت خبرگزاری صدا و سیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: علی قنبری شيرسوار

۲	*نکات برجسته.....
۲	*اولویت و ضرورت موضوع.....
۲	*مقدمه و طرح مسئله.....
۳	*هدف اصلی و اهداف کلی برنامه.....
۳	*مزایای اجرای برنامه.....
۴	*مزایای بهینه سازی سن کشتار تولید کننده.....
۴	*مزایای اقتصادی طرح.....
۴	*موانع و مشکلات در اجرای برنامه.....
۵	*الزامات اجرای برنامه.....
۵	*دامنه کاربرد.....
۵	*مسئولیت اجرا.....
۶	*اعضای اصلی کارگروه ملی و استانی.....
۶	*کلام آخر.....

*** نکات برجسته**

- ❖ برنامه ملی مدیریت پرورش مرغ گوشتی در کشور در راستای اجرای سیاست‌های وزارت جهاد کشاورزی تدوین و اجرا می‌شود.
- ❖ هدف اصلی برنامه پرورش طیور گوشتی با سن ۳۵ تا ۴۲ روزگی با میانگین وزنی لاشه ۱۸۰۰-۱۲۰۰ گرم است.
- ❖ مزایای اقتصادی طرح شامل: اثرات مرتبط با بهبود ضریب تبدیل غذایی، کاهش چربی محوطه شکمی، کاهش درصد تلفات، کاهش قیمت تمام شده، کاهش هزینه‌های تولید و امکان صادرات، امکان استفاده از محصول نهایی (جوجه گوشتی) لاین آراین و ...
- ❖ مهمترین مزایای مدیریت سن کشتار را می‌توان در افزایش تراکم پرورش در واحد سطح، بهینه سازی سن کشتار برای تولید کننده که نقش بسزایی در افزایش تراکم پرورش در واحد سطح دارد.
- ❖ موانع و مشکلات در اجرای برنامه ملی مدیریت پرورش مرغ گوشتی در کشور عبارت اند از: نوسانات شدید قیمت جوجه یکروزه و گوشت مرغ و نهاده‌های مصرفی، غالب بودن الگوی مصرف مرغ درشت، تمایل به کشتار مرغ درشت به دلیل کاهش میزان افت لاشه و سود بیشتر، تصمیمات دستگاه‌های غیر تخصصی در فرآیند تولید و بازار گوشت مرغ و ...
- ❖ مسئولیت اجرای برنامه بر عهده کارگروه‌های ملی و استانی قرار دارد که کار گروه ملی مسئولیت مدیریت و نظارت عالی بر اجرای برنامه و کارگروه استانی مسئولیت اجرا و نظارت استانی را در طول اجرای برنامه بر عهده خواهد داشت.
- ❖ با تولید مرغ سایز استفاده از آنتی بیوتیک‌ها تا ۳۰۰ تن کاهش می‌یابد.

*** اولویت و ضرورت موضوع**

صنعت مرغداری به عنوان یکی از منابع تولید کننده مواد غذایی پروتئین دار از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این صنعت به دلیل برتری گوشت مرغ از نظر پروتئین نسبت به گوشت سایر حیوانات، استقبال بالا از آن و همچنین درآمد بالای این صنعت، رتبه دوم را از نظر سرمایه‌گذاری بعد از صنعت نفت به خود اختصاص داده است. با توجه به اهمیت عوامل تولید در بازدهی این صنعت، همچنین کمبود این منابع در کشور، توجه به مدیریت آن‌ها ضروری است. در سال‌های اخیر به علت استقبال مردم از گوشت مرغ توجه خاصی به پرورش و تولید طیور گوشتی مبذول شده است.

*** مقدمه و طرح مسئله**

صنعت پرورش مرغ گوشتی یکی از زیربخش‌های مهم کشاورزی کشور است که از کشاورزی دهقانی و سنتی فاصله گرفته و توانسته است با جذب سرمایه‌های فراوان و به کارگیری فناوری‌های روز جهانی جایگاه ویژه‌ای در تولید و اشتغال بخش کشاورزی پیدا کند. به همین سبب، این صنعت نیازمند پیروی از روش‌های مدیریت نوین و مطابق با اصول اقتصادی و مدیریتی جهت تامین بیشترین بازده نیز می‌باشد. به منظور رشد و افزایش سوددهی در این صنعت لازم است جنبه‌های اقتصادی تولید در نظر گرفته شود. به نحوی که عوامل موثر بر افزایش بهره‌وری نهاده‌های مورد استفاده واحدهای مرغداری گوشتی شناسایی شود و از این رهگذر افزایش سوددهی و به دنبال آن، افزایش سرمایه‌گذاری در تولید مرغ گوشتی حاصل شود.

با افزایش سن و وزن مرغ از کیفیت گوشت مرغ کاسته شده و علاوه بر افزایش ضریب تبدیل غذایی باعث افزایش احتمال ابتلا به بیماری و تلفات و مصرف بیشتر آنتی بیوتیک‌ها می‌شود و این به مفهوم ضرر اقتصادی برای مرغداری و وابستگی بیشتر کشور به نهاده‌های دامی به خصوص ذرت دانه‌ای و کنجاله سویا خواهد بود. همچنین الگوی نادرست خرید لاشه مرغ با وزن بالاتر، علاوه بر کاهش کیفیت محصولات تولیدی سبب شده تا به لحاظ صادراتی نیز گوشت مرغ تولیدی مورد پسند بازارهای منطقه و جهان نباشد. لذا در مقاطعی از زمان که تولید بیش از نیاز داخل بوده و می‌توان صادرات را انجام داد ممکن است این مهم به جهت کاهش کیفیت گوشت مرغ محقق نشود و به دنبال آن افزایش تولید باعث برهم خوردگی روابط عرضه و تقاضا شود. بر این اساس **برنامه ملی**

مدیریت پرورش مرغ گوشتی در کشور^۱ در راستای اجرای سیاست‌های وزارت جهاد کشاورزی تدوین و اجرا می‌شود. در همین راستا و برای تحلیل بیشتر هدف اصلی و اهداف کلی برنامه، مزایای اجرایی و اقتصادی این برنامه، موانع و مشکلات در اجرا و الزامات آن و همچنین مسئولیت اجرای برنامه و اعضای اصلی کارگروه ملی و استانی و شرح وظایف کارگروه برنامه ملی مدیریت پرورش مرغ گوشتی در کشور در راستای اجرای سیاست‌های وزارت جهاد کشاورزی مورد بررسی قرار داده شد.

*** هدف اصلی و اهداف کلی برنامه**

هدف اصلی برنامه پرورش طیور گوشتی با سن ۳۵ تا ۴۲ روزگی با میانگین وزنی لاشه ۱۸۰۰-۱۲۰۰ گرم است. اهداف کلی شامل:

افزایش کیفیت محصول تولیدی و ارتقای سلامت مصرف کنندگان
کمک به توسعه پایدار با افزایش بهره‌وری در واحدهای مرغ گوشتی
کاهش وابستگی به نهاده‌های دامی
بستر سازی برای احیا و توسعه مرغ لاین آرین و تامین جوجه یک روزه
کاهش هزینه تولید از طریق کاهش ضریب تبدیل و کاهش مصرف خوراک و افزایش دوره‌های جوجه ریزی و کاهش ضایعات تولید؛
کاهش وقوع بیماری‌های طیور و به حداقل رساندن چرخش ویروس‌های بیماری‌زا در کشور، کاهش مصرف واکسن و کاهش مصرف آنتی بیوتیک‌ها
دسترسی به بازارهای منطقه‌ای و بین‌المللی با تولید گوشت مرغ استاندارد
کاهش درصد واردات جوجه اجداد و افزایش ضریب خوداتکایی
ایجاد امنیت شغلی و هماهنگی در نظام مدیریت تولید مزارع مرغ گوشتی

*** مزایای اجرای برنامه**

- ❖ کاهش چربی، کاهش ضایعات، افزایش میزان تردی و خوش خوراکی و نهایتاً ارتقای کیفیت لاشه مرغ
- ❖ کاهش ضریب تبدیل غذایی:

با افزایش سن، وزن جوجه بیشتر می‌شود. از این رو نیازهای نگهداری جوجه افزایش می‌یابد و برای میزان یکسانی از رشد در سنین بالا به مقدار خوراک بیشتری نسبت به سنین پایین مورد نیاز است، بهبود ضریب تبدیل غذایی یکی از مهمترین مزایای فیزیولوژیک کاهش سن پرورش است.

- ❖ کاهش طول دوره پرورش و افزایش دوره‌های جوجه ریزی طی سال که افزایش تعداد دفعات جوجه ریزی در سال (حداقل به میزان ۱ تا ۲ دوره در سال) اثرات مثبت زیر را به همراه خواهد داشت:
 - ✓ حداکثر شدن استفاده از سرمایه‌گذاری‌های ثابت انجام شده
 - ✓ کاهش درصد هزینه‌های استهلاک ساختمان‌ها به کل هزینه‌ها
 - ✓ کوتاه شدن دوره بازگشت سرمایه (افزایش بازده اقتصادی)
 - ✓ کاهش نسبت هزینه‌های ثابت به کل هزینه‌ها در سال
 - ✓ کاهش ریسک سرمایه‌گذاری

^۱ - دفتر معاونت امور تولیدات دامی وزارت جهاد کشاورزی

✓ کاهش ریسک ابتلا به بیماری‌ها، به طوری که هرچه دوره پرورش جوجه کاهش یابد، احتمال ابتلای گله به انواع بیماری نیز کمتر می‌شود. احتمال بروز بیماری‌هایی از قبیل سندرم مرگ ناگهانی، آسیب و بیماری‌های متابولیک در سنین بالا بیشتر است. این بیماری‌ها اتفاقاً جوجه‌های سنگین‌تر را بیشتر درگیر می‌کند و اثرات منفی بر ضریب تبدیل غذایی و سود مرگذار دارد.

- ❖ کاهش مصرف آنتی بیوتیک‌ها
- ❖ کاهش مصرف سوخت و هزینه‌های تولید به ازای تولید یک کیلو وزن زنده
- ❖ کاهش تلفات پایان دوره پرورش
- ❖ نزدیک شدن صنعت طیور کشور با استانداردهای جهانی و امکان افزایش صادرات گوشت مرغ

مزایای بهینه سازی سن کشتار تولید کننده

مهمترین مزایای مدیریت سن کشتار را می‌توان افزایش تراکم پرورش در واحد سطح، بهینه سازی سن کشتار برای تولید کننده نام برد که نقش بسزایی در افزایش تراکم پرورش در واحد سطح دارد.

مزایای اقتصادی طرح

بر اساس بررسی‌های انجام شده در یک سویه تجاری مطرح در کشور کاهش سن پرورش از ۴۸ روز به ۴۲ روز موجب کاهش ضریب تبدیل غذایی از ۲/۰۱ به ۱/۸ و از ۴۲ روز به ۳۷ روزگی این عدد تا ۱/۶ قابل کاهش است. بر این اساس در شرایط فعلی و در صورت اجرای فراگیر برنامه مذکور، کاهش سن پرورش به میزان یاد شده سبب صرفه جویی قابل توجهی خوراک طیور در سال و در نهایت سبب کاهش وابستگی به نهاده‌های خوراک خواهد شد.	❖ اثرات مرتبط با بهبود ضریب تبدیل غذایی
بر اساس تحقیقات انجام شده در موسسه تحقیقات علوم دامی کشور در زمان استفاده از جیره متوازن با افزایش سن کشتار از ۴۲ به ۴۹ روزگی ۰/۱۱ درصد افزایش چربی محوطه شکمی مشاهده گردید. کشتار در سن زیر ۴۲ روزگی سبب صرفه جویی ۳۳۰۰۰ تن ذرت خواهد شد. به علاوه چربی تولیدی علاوه بر کاهش ارزش غذایی فرآورده، می‌تواند برای سلامت مصرف کننده نیز زیان آور باشد.	❖ کاهش چربی محوطه شکمی:
میانگین فعلی تلفات در کشور بسته به شرایط بروز بیماری ۷ تا ۱۰ درصد برآورد می‌شود و هر یک درصد کاهش تلفات حدود ۲۵ هزار تن (معادل ۳۱ هزار تن وزن زنده) افزایش تولید در سال را در بر دارد که با احتساب ۱۰۰۰۰ تومان برای هر کیلو گرم مرغ زنده برابر با حدود ۳۱۰ میلیارد تومان خواهد بود و از نظر اقتصادی برای مرگذار و کشور بسیار مفید خواهد بود.	❖ کاهش درصد تلفات:
	❖ کاهش قیمت تمام شده
	❖ کاهش هزینه‌های تولید و امکان صادرات
با توجه به شرایط پرورش لاین آرین و کاهش وابستگی به خارج کشور برای جوجه اجداد گوشتی	❖ امکان استفاده از محصول نهایی (جوجه گوشتی) لاین آرین

موانع و مشکلات در اجرای برنامه

***الزامات اجرای برنامه**

***دامنه کاربرد**

این برنامه برای مدیریت تولید و عرضه گوشت مرغ (به صورت کامل و قطعه بندی شده) در سطح کشور می‌باشد.

***مسئولیت اجرا**

مسئولیت اجرای برنامه بر عهده کارگروه‌های ملی و استانی قرار دارد که کارگروه ملی مسئولیت مدیریت و نظارت عالی بر اجرای برنامه و کارگروه استانی مسئولیت اجرا و نظارت استانی را در طول اجرای برنامه برعهده خواهد

***اعضای اصلی کارگروه ملی و استانی**

❖ کارگروه ملی متشکل از:

❖ اعضای اصلی کارگروه استانی متشکل از:

جلسات کارگروه استانی با مسئولیت سازمان جهاد کشاورزی استان تشکیل و مصوبات آن برای دستگاه‌های اجرایی ذیربط لازم الاجرا خواهد بود.

کلام آخر

برنامه ملی مدیریت طیور گوشتی مزایای زیادی دارد و بیشتر مزایای آن از دو بعد اقتصادی و بهداشتی (زیست محیطی، طیور و انسانی) مورد تاکید است. با مدیریت سنی مرغ گوشتی از ۴۲ روز به ۳۸ روز، ۱,۲ میلیارد پرند که ۲,۴ میلیون تن گوشت مرغ را تولید می‌کنند، مخاطرات محیطی آنها ۱۰,۵ درصد کاهش می‌یابد و از ۹ میلیارد دوز واکسنی که برای این ۲,۴ میلیون تن گوشت مرغ استفاده می‌شود، یک میلیارد دوز صرفه‌جویی خواهد شد. از نظر کیفیت گوشت مرغ هم گوشت سالم‌تری است و مرغ در هفته

۵ و ۶، از آنجایی که سایز بزرگ‌تری داشته، میزان اکسیژن بیشتری نیاز دارد و امکان ابتلا به بیماری‌های ریوی در این دوره زیاد است^۱.

با تولید مرغ سایز استفاده از آنتی بیوتیک‌ها تا ۳۰۰ تن کاهش می‌یابد. در تمام دنیا اثربخشی یک برنامه وابسته به تغییر نگرش مردم است و اگر بتوانیم به تولید کننده ثابت کنیم که با این روش هزینه تولید کاهش می‌یابد و برای مصرف کننده باید ثابت کرد که این نوع مرغ سالم‌تر است، و برای تغییر الگوی مصرف و ذائقه مردم و مصرف کننده باید تبلیغ زیادی انجام داد که صلاح جامعه به تولید و مصرف با مرغ سایز است. دستگاه‌های مختلف باید در این طرح همکاری و همراهی نزدیک داشته باشند تا از این طریق بتوان به موفقیت این طرح امیدوار بود.

^۱ - سایت وزارت جهاد کشاورزی - جلسه بررسی برنامه - علی‌صفر ماکنعلی - رئیس سازمان دامپزشکی کشور